

DVIJE HVARSKE SKULPTURE IZ 15. STOLJEĆA

Joško Kovačić

UDK 73.033.5 (497.13) (210 Hvar) "14"

Izvorni znanstveni rad

Joško Kovačić

Hvar, Centar za zaštitu kulturne baštine

U članku se objavljuje kamena glava iz hvarske katedrale, koja se atribuirala Jurju Dalmatincu, te kip sv. Jurja, sada u Brusju, djelo tvorca lika sv. Mihovila (i poliptiha sv. Luke?) u Hvaru - možda Jurjeva učenika Radmila Ratkovića.

Sve do početka 1989. stajala je nad vratima, koja iz stubišta Kaptolske knjižnice vode u sakristiju stolne crkve u Hvaru, monumentalna kamena glava (visina 46 cm) što se ovdje prvi put objavljuje. Na to je mjesto zacijelo bila postavljena na kraju 18. stoljeća, kad je nad sakristijom bila podignuta dvorana za spomenutu knjižnicu te prilazne stube Biblioteke.¹

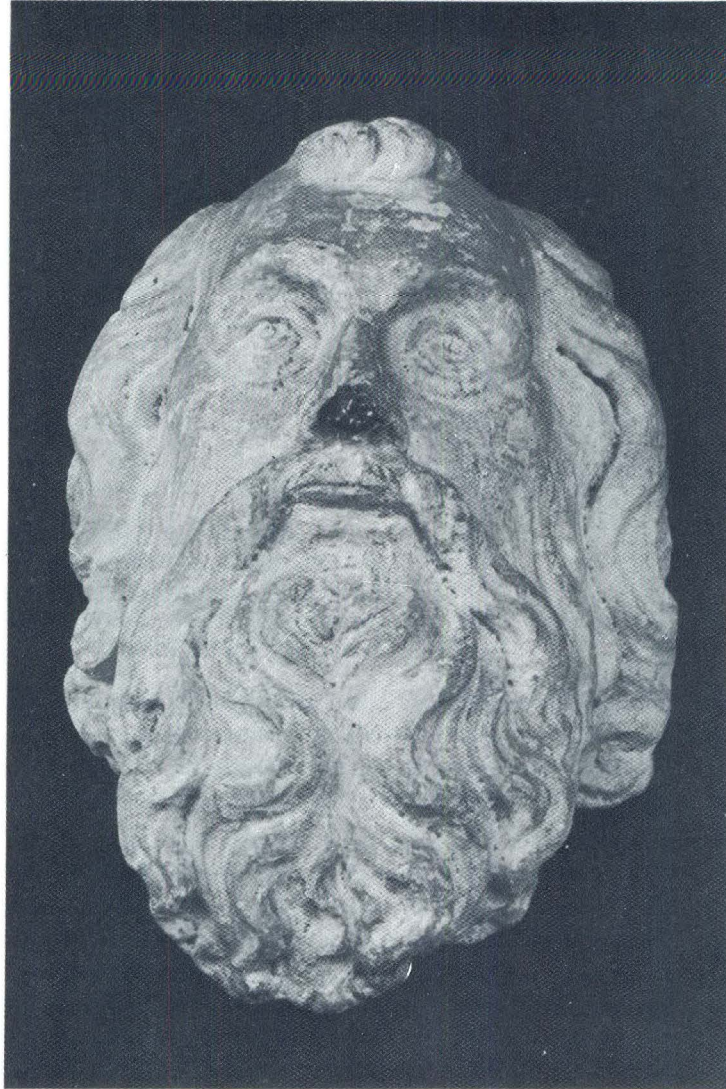
Ova kamena plastika iz 15. stoljeća, koja prikazuje bradatu staračku glavu, potječe, jamačno, iz sklopa stare gotičke katedrale koja je prethodila današnjoj, sagrađenoj uglavnom u 16. i 17. stoljeću. U toj je novoj crkvi od starije ostao sačuvan prezbiterij, a od kamenog namještaja propovjedaonice te više kamenih ulomaka.² Kojemu pak dijelu te starije crkve pripadaše ovaj ulomak teško je reći, jer je fragment ikonografski nejasan. Na prvi bi pogled to morala biti glava Boga Oca, koja se redovito klesala na zaglavnom kamenu križnih svodova. No za ključni je kamen ulomak ipak prevelik, pogotovo za traveje ili kapele prethodne hvarske katedrale koje bijahu manje od sadašnjih³. Nadalje je skulptura otraga izdubena (s obručićem zalivenim olovom za koji je donedavna bila pričvršćena klinom na zid), a djeluje poput maske. To bi, doduše, mogla biti kasnija adaptacija, ali uvojci kose i brade nisu prekinuti preklapanjem nego se cjelovito završavaju, pa se čini da je reljef do nas došao u izvornom obliku. Ovo neće biti ni glava sv. Kristofora, kako sam isprva pretpostavljao⁴: njegovi su se likovi prikazivali redovito kao slike na crkvenim i

¹ J. Kovačić, Kaptolska knjižnica u Hvaru, "Život Crkve", 12, Hvar, travanj 1990.

² C. Fisković, Hvarska katedrala, Split 1976.

³ R. Ivančević, Odnos pročelja i prostora hvarske katedrale i problem stilske određenja, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 24, Split 1984., 73-98.

⁴ J. Kovačić, Zapisi o crkvama u Hvaru, (šapirografirano), Hvar 1982., 24. Tu je djelo pomalo stidljivo atribuirano radionici Jurja Dalmatinca.

Hvar, katedrala, glava Boga Oca, en face

inim pročeljima da štite od naprasne smrti i drugih nedaća⁵. S druge strane, nije lako ovaj reljef zamisliti kao samostalnu skulpturu.

Iako se, dakle, ikonografski identitet te prvotni smještaj i namjena tog reljefa čine prilično nejasnima, njegova nas visoka likovna kakvoća, povezana s brojnim analogijama, uvjerava da se smije pripisati dlijetu Jurja Dalmatinca, najjače kiparske i graditeljske osob-

⁵ *J. Huizinga, Jesen srednjega vijeka, Zagreb 1964., 173, 174.* - "Običava se slikovati ovoga Svetca gorostasnim strukom kô da prolazi preko rieke s djetićem na plećih i cvatnim štapom u ruci. U stara vremena bili bi ga tako naslikali na crkvenih pročeljih sa sljedećim stihovima:

Hvar, katedrala, glava Boga Oca, profil

Ch/r/istofori Sancti speciem quicumque tuetur,

Ista namque die non morte mala morietur.

Što se hrvatski može prevesti ovako:

Sliku Kristofora Svetog tko ugleda,

Oni dan od smrti priekle nek nepreda.”

(A. J. Foško, Sveti Kristofor zavjetnik Šibeničkoga grada i biskupije, Split 1884., 9-10. - Takav je lik sv. Kristofora postojao i na Peristilu u Splitu početkom 16. stoljeća (L. Katić, Imbrevijature splitskog notara de Salandis, Starine JAZU 47, Zagreb 1957., 157).

nosti naše obale u 15. stoljeću.⁶ Kovrče vlasi, koje vijugaju poput njegova kamenog lišća, svojstvene su i ostalim Jurjevima ljudskim likovima, ali ovaj bismo uže povezali s njegovim glavama dostojanstvenih, zabrađenih staraca: sv. Augustina u luneti svečeve crkve u Jakinu,⁷ smirenom liku sv. Arnira na njegovu splitskom oltaru (sada u Kaštel-Lukšiću)⁸ i posebno Bogu Ocu na zaglavnom kamenu šibenske krstionice,⁹ tjemenjaku jedne od južnih traveja iste šibenske katedrale,¹⁰ te liku sv. Vlaha s dubrovačkih zidina.¹¹ Na svim tim primjerima nalazimo izrazite sličnosti s hvarskim reljefom u visokom nosu i čelu, naglašenim uzvijenim obrvama, duboko usađenim očima, istaknutim jagodicama. Brada se i ovdje, kao i na dubrovačkom sv. Vlahu, grana u dva dijela, a istovjetne su i početne dlake na obrazu. Karakteristične "jurjevske" brkove, dugačke i odvojene od brade, nalazimo i drugdje, npr. na glavama sa začelja šibenske katedrale,¹² kao i širom otvorene oči s posebno klesanom dužicom i zjenicom.¹³ No i više od ovih "morelijanskih" pojedinosti, opći dojam djela koje, kao i drugi Jurjevi radovi, kao da odiše nekom suspregnutom titanskom snagom i nuka da se hvarsku skulpturu pripiše ruci samog majstora.

U hvarskoj katedrali postoji i druga skulptura koja je, za razliku od netom razmatrane, već odavna bila uočena kao djelo iz Jurjeva kruga. To je reljef Kristova bičevanja (73 x 51 cm), sada uzidan iznad kamenog poliptiha sv. Luke do ulaza u crkvu kroz zvonik, replika Jurjeva djela na žrtveniku sv. Staša u splitskoj katedrali, ugovorenog 1448. godine.¹⁴

Usporedimo li ova dva reljefa, onaj splitski "matični"¹⁵ i njegovu hvarsku kopiju¹⁶, opažamo na prvome iznad svega minucioznu obradu pojedinosti, nadasve kose, tkanine i mišićja, dok je hvarski skicozan, obao, gotovo sumaran, što je možda povezano i s upotrebjenom vrstom kamena. Nespretnost u klesanju Kristovih nogu, i posebno nogu lika s njegove lijeve strane, nadoknađuje snažan Kristov torzo, sva tri lica i sigurno, iako ovlašno

⁶ U sadašnjem stanju (listopad 1992.) skulptura nije posvema čitljiva, jer je još na njoj recentniji premaz vapnom. Vrh je nosa oštećen.

⁷ N. Božanić-Bezić, Umjetnički obrt i djelo Jurja Dalmatinca, Radovi Instituta za povijest umjetnosti 3-6 (dalje: Radovi IPU), Zagreb 1979.-1982., 220, sl. 4.

⁸ A. Markham Schulz, Giorgio da Sebenico and the Workshop of Giovanni Bon, Radovi IPU 3-6, Zagreb 1979.-1982., isto, 82, sl. 8.

⁹ R. Ivančević, Prilozi problemu interpretacije djela Jurja Dalmatinca, Radovi IPU 3-6, Zagreb 1979. 1982., 35, sl. 14.

¹⁰ I. Fisković, Utjecaji i odrazi Jurja Dalmatinca u Šibeniku, Radovi IPU 3-6, Zagreb 1979.-1982., 120, sl. 10. Ovo je djelo radionice, ali s izrazitijim Jurjevim obilježjima.

¹¹ C. Fisković, Neobjavljeno djelo Jurja Dalmatinca u Dubrovniku, Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku 1, Dubrovnik 1952., 146 sl. i tab. I.-III.

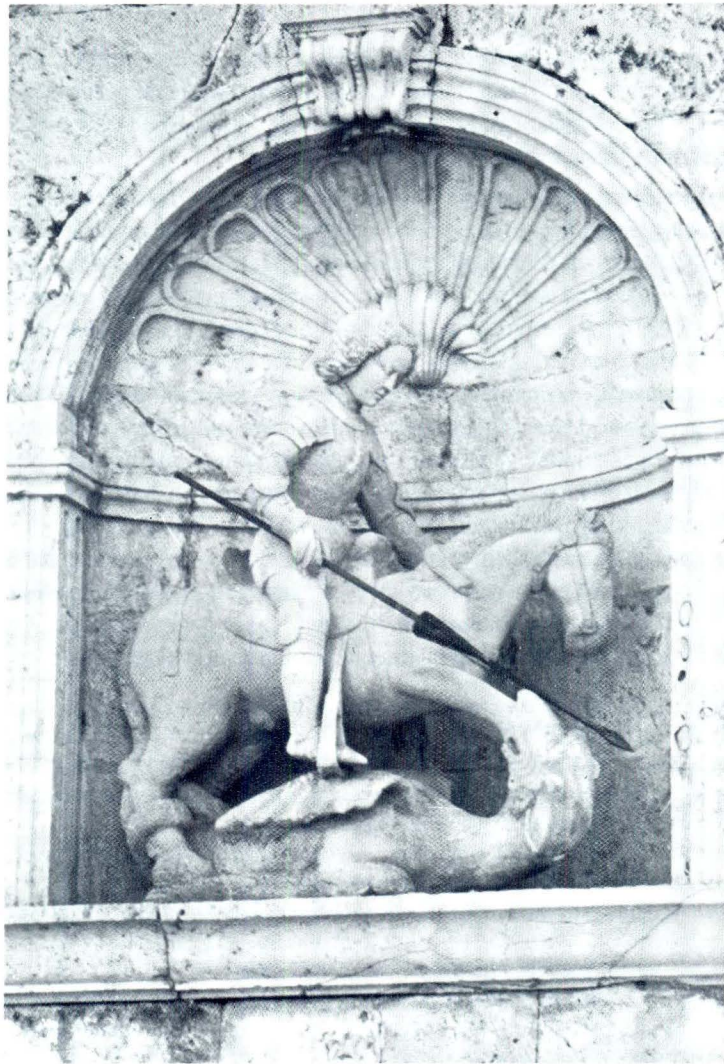
¹² R. Ivančević, n. d. (9), 56; N. Božanić-Bezić, n. d. (7), 221, sl. 5.

¹³ C. Fisković, Glava sred svoda Amirove kapele Jurja Dalmatinca u Splitu, Kulturna baština 7-8, Split 1978., 43-46.

¹⁴ M. Ivanišević, Juraj Dalmatinac u Splitu godine 1444. i 1448., Radovi IPU 3-6, Zagreb 1979.-1982., (bilj. 7), 144.

¹⁵ A. Badurina, Problem literarnih i likovnih predložaka za ikonografiju Amirove grobnice, Radovi IPU 3-6, Zagreb 1979.-1982., 213 (sl. 10).

¹⁶ Isto, 215, sl. 15.

Brusje (otok Hvar), župna crkva, sv. Mihovil

izvedene vlasi, dok mučitelj s Kristove desne, koji ga pripinje uza stup, ne zaostaje za izvornim majstorovim ostvarenjima. I snaga kompozicije u dramatskoj uskovitlanosti prizora podjednaka je splitskom Jurjevu reljefu, pa bih pretpostavio da je ovaj hvarski djelo radionice, ali uz suradnju i samog majstora.¹⁷

¹⁷ *D. Berić* (Skulpture, slike, portreti i panorame na otoku Hvaru, Popis spomenika otoka Hvara, Split 1958., 88) spominje mogućnost da je autor reljefa Hvaranin Nikola Jurjev, učenik Jurja Dalmatinca (o Nikoli v. *C. Fisković*, Umjetnički obrt XV.-XVI. stoljeća u Splitu, Zbornik Marka Marulića (Djela JAZU 39), Zagreb 1950., 136 i 147; *M. Hrg - J. Kolanović*, Nova grada o Jurju Dalmatincu, Arhivski vjesnik XVII.-XVIII., Zagreb 1974.-1975., 11). Prijedlog, koji se

I taj je reljef pripadao nekom oltaru katedrale iz 15. stoljeća, kojoj je poticateljem gradnje bio hvarski biskup Toma Tomasini (1429.-1462.), kako sâm ponosno ističe u svojoj oporuci.¹⁸ Ta se gotička katedrala spominje 1459., nešto prije biskupove smrti, kao “novosagrađena”,¹⁹ iako se nesumnjivo gradila i kasnije.

Već je zapaženo pomanjkanje Jurjeva djela i utjecaja u Hvaru.²⁰ Hvarske cvjetnogotičke crkvene i svjetovne gradnje uistinu ne pokazuju izrazitijih jurjevskih odjeka, osim nekoliko pojedinosti koje ćemo ovdje pokušati nabrojiti. U dvorištu biskupskoga dvora do katedrale je kasnije preklesan grb, u okviru s izmjeničnim zupcima koji ima oblik odozdo podrezana štita,²¹ a trake uz grb svojom lepršavošću podsjećaju na Jurjevu klesanu ornamentiku; tako i cvjetne kite završetaka otvora pročelne trifore na obližnjoj palači Piretić-Jakša (sada Dujmović) na gradskom zidu do vrata prema katedrali. Elegantne konzole pod lukom lunete crkve sv. Duha u Gradu imaju kovrčavo lišće nalik onome na Jurjevim kapitelima, a slično je i na bifori kuće izvorno vjerojatno Hektorović kod najstarijeg sačuvanog gradskog zdenca iz 1475. u istoj četvrti, gdje doprozorne konzole imaju otvor za zaticanje motke u posebno klesanom kolutu, kao i one na Jurjevoj “maloj” Papalićevoj palači u Splitu,²² s time što je u hvarskom primjeru otvor dvostruk. I ovaj skroman popis, koji će možda biti dopunjen još kojom naknadno uočenom klesarijom, svjedoči o tome da je Jurjev utjecaj u Hvaru bio slab, unatoč tome što je on odavde imao učenike i suradnike,²³ pa se njegova djela i ona njegove radionice moraju zasada svesti na ova dva prethodno spomenuta.

isključivo temelji na Nikolinu zavičaju, preuzima i *G. Novak* (Hvar kroz stoljeća, Zagreb 1960. i 2. izdanje, Zagreb 1972., 188). O ovome piše i *C. Fisković* (n. dj., 73.74 i sl. 14), uz točnu ocjenu reljefa. I. Fisković (Tisuću godina hrvatske skulpture (katalog), Zagreb 1991., 71) povezuje ovaj reljef s tvorcem kipa sv. Mihovila i poliptiha sv. Luke (v. ovdje bilj. 33 i 36), što je s gledišta individualnih stilskih obilježja isključeno.

¹⁸ “... plura stabilia bona fieri feci, ut ecclesiam /sc. cathedralem/ et domos amplas prope illam...” - Ljubić, Listine X., (MSHSM XXII.), Zagreb 1891., 186.

¹⁹ *M. Zjačić*, Regeste pergamena XV. vijeka Kaptolskog arhiv u Hvaru, Bilten Historijskog arhiva komune hvarske 7-8, Hvar 1965., 17, bilj. 1; *C. Fisković*, n. d. (2), 8, 73.

²⁰ *C. Fisković*, Baština starih hrvatskih pisaca, Split 1978., 169.

²¹ Objavio ga je *C. Fisković* (Stilska zakašnjenja na stolnoj crkvi u Kotoru, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 16, Split 1966., 246, 247, sl. 25) smatrajući, na temelju natpisa biskupa Bonaiutija pod njim, a u čast biskupova prethodnika Aspertija, da je riječ o retardaciji iz 18. stoljeća. Ali taj je grb u svim pojedinostima i u svojoj cjelini potpuno kasnogotički, a ima i biskupsku mitru umjesto šešira s kičankama, uobičajeno u 18. stoljeću. Uvjeren sam da je Bonaiuti dao preklesati stariji grb, stavivši na njegovo mjesto ne svoj, već onaj Aspertijev (v. grbove slike uz tavanicu u predvorju hvarskog biskupskog dvora). Izvomo je tu mogao stajati grb biskupa Tomasinija, koji je, kako u oporuci veli, uz katedralu dao podignuti i “prostrane /biskupske/ zgrade” (v. bilj. 18).

²² *D. Kečkemet*, Papalićeve palače i gotička arhitektura Jurja Dalmatinca u Splitu, Radovi IPU 3-6, Zagreb 1979.-1082., (bilj. (7), 167, sl. 20. Slične, ali kraće konzole imaju i druge hvarske cvjetnogotičke kuće.

²³ Spominje se Radmilo Ratković (*M. Ivanišević*, n. d. 14, 143, 146) i Petar Pripković - *C. Fisković*, n. d. (20), 170. tu je oblik prezimena “Pritković”, ali nav. mjesto u staroj hvarskoj knjizi gratia ima: “Pribchouich”). Vidi i bilj. 17 o Nikoli Jurjevu.

Brusje (otok Hvar), župna crkva, sv. Mihovil

Nad vratima župne crkve u Brusju nedaleko od Hvara stoji stari kameni kip crkvenog naslovnika sv. Jurja (vis. 115 cm), prikazanog na tradicionalan način kako jašući na konju probada zmaja. Kip je samo registriran kao "reljef !/!" u renesansnoj niši ugrađenoj nad ulazom u župsku crkvu sv. Jurja.²⁴ No i pored renesansnog motiva plošne i plitke školjke u svom gornjem dijelu, ta niša po okviru i profilaciji pripada vremenu gradnje crkvenog pročelja koje se, prema sačuvanim dokumentima, podizalo oko 1800. godine²⁵ i nosi pečat

²⁴ D. Berić, n. d. (17), 90.

²⁵ Računska knjiga bratovštine sv. Jurja u Brusju, Historijski arhiv u Zadru (podaci iz nje bit će iscrpno obrađeni u drugom radu).

skromnog baroka. Skulptura s konjaničkim likom sv. Jurja može se datirati u sredinu ili početak druge polovine 15. stoljeća, pa je prema tome starija ne samo do sadašnje ili prvotne bruške crkve, za čiju su gradnju seljani dobili dozvolu od biskupa istom 1676. godine,²⁶ nego i od samog Brusja, koje se u 15. stoljeću moglo u najboljem slučaju sastojati od nekoliko pastirskih koliba, i to ne na dosadašnjem mjestu, nego na položaju Staro ili Gornje Brusje.²⁷

Na temelju vremena gradnje bruškog pročelja i podataka o kultu sv. Jurja u široj okolici²⁸ pretpostavljam (zasad bez jasne dokumentarne potvrde) da je kip ovamo mogao biti prenesen iz kapele sv. Jurja u Hvaru koja se nalazila uz sv. Marka,²⁹ a nakon podržavljenja ove dominikanske crkve i samostana oko 1809. godine.³⁰ U isto je vrijeme iz sv. Marka u brušku crkvu dospjela i Zelottijeva pala "Sv. Antun Opat s drugim svecima", nekoć na oltaru uz još sačuvani grob donatora Antuna, sina pjesnika Hanibala Lucića.³¹ Prije spomenuta pročelna niša na bruškoj župnoj crkvi bila je svakako načinjena nešto ranije i bila zamišljena za drugi, niži kip, jer je vidljivo da je naknadno povišena.³²

U prilog tome da ova skulptura potječe iz Hvara govori i njezina sličnost s kamenim kipom sv. Mihovila, sađa u hvarskoj katedralnoj riznici,³³ očito djelom istog umjetnika: slična su mladenačka svetačka lica s naglaskom "arhajskog" osmijeha i s kosom jednake

²⁶ Kodeks Botteri I., Dominikanski arhiv u Starom Gradu, 180.

²⁷ N. Duboković *Nadalini*, Srednjovjekovni i noviji spomenici otoka Hvara, Popis spomenika... (bilj. 17), 67.

²⁸ Na Hvaru postoje još stare župne crkve u Gdinju i Sućurju posvećene istome svecu, no one su stalno bile u funkciji i posve je nevjerojatno da bi se te skromne seoske bogomolje odrekle takvoga kamenog kipa, o čemu, uostalom, isprave u njima ni ne spominju. U zapuštenoj crkvi sv. Jurja u viškoj luci bila je već koncem 16. st. oštećena slika sveca (icona), a ne kip, a oko 1650. g. nabavljena je nova slika (C. Fisković, Spomenici otoka Visa od IX. do XIX. stoljeća, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 17, Split 1968., 96-97.

²⁹ Njezinu gradnju spominje u oporuci iz 1420. ser Antonij Gazarović (Ecclesia di S: Zorzi app(ress) o a S: Marco di Liesna - Kodeks Botteri I. (bilj. 26), 3 i J. Kovačić, Iz hvarske kulturne baštine, (šapirografirano) Hvar 1987., 250). "Blizu Sv. Marka" može zbog topografske situacije ove crkve značiti samo s južne strane, gdje je do danas sačuvan ulaz u kapelu s natpisom na nadvrtniku koji kazuje da ju je dao podignuti ser Katarin Mikšić - de Nicolinis (Nicolini) 1458. godine (N. Duboković, Samostan i crkva dominikanaca u Hvaru, Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku VIII.-IX., Dubrovnik 1962., 440). Kapela je Mikšić- Nicolini mogla biti adaptacija sv. Jurja iz 1420., i tom je prigodom možda nastao sada u Brusju.

³⁰ N. Duboković, n. d. (29), 442.

³¹ G. Gamulin, Stari majstori u Jugoslaviji, II., Zagreb 1964., 50; J. Kovačić, n. d. (29), 255-256.

³² Povjerenik Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara u Brusju g. Marko Hraste ljubezno mi je priopćio predaju o dolasku kipa na Brusje, po kojoj je skulptura donesena iz Španjolske !/!, i to bruškim jedrenjakom. Prvi je dio predaje svakako fantastičan; za drugi postoje neke dokumentarne potvrde. Godine 1820. imali su Brušani jedan trabakul i jednu braceru, a 1823. brod usidren u Hvaru (Arhiv Centra za zaštitu kulturne baštine Hvar, Arhiv općine Hvar, LX., 9/1820. i V., 3/1823., 655). Vjerojatno je riječ o tada najbogatijoj bruškoj obitelji Barbarić (koju spominje i M. Hraste): godine 1828. dao je Jakov Barbarić Jurjev sagrađiti nov pelig u Milni (isto, LXXI., 588/1828). I predaja i dokumenti na taj način potvrđuju da je kip ovamo došao početkom 19. st.

³³ I. Fisković, n. d. (17), 66. Kip se ranije nalazio u katedrali, na zabatu glavnog oltara. Mislim da je izvorno morao doći iz crkvice posvećene sv. Mihovilu u Hvaru, kojoj je davno nestalo traga, no spominje

frizure te mnoge pojedinosti oklopa, sve do identičnog modeliranja remena. Isto se može reći i za poleglog zmaja slične sploštene lubanje, kratkih ušiju i izbrazdana lica, te za njegov rep koji se jednako ovija oko arkandelve (Hvar), odnosno konjske noge (Brusje).

Nedavno je predložena atribucija hvarskoga sv. Mihovila, zajedno s poliptihom sv. Luke koji datira zakladna isprava iz 1466.,³⁴ Jurjevu učeniku Hvaraninu Radmilu Ratkoviću.³⁵ Treba, međutim, istaknuti da je Ratković zasad dokumentiran samo kao klesar graditeljskih ukrasa,³⁶ a ne kao kipar. Manje je važno to što je njegova djelatnost na rodnome Hvaru također nedokumentirana: hvarske su arhivalije iz 15. stoljeća uglavnom propale, a takva su djela ionako lako "putovala". U svakom je slučaju ovdje riječ o umjetniku iz kruga Jurja Dalmatinca, premda vrsnoćom zaostaje za njim. Dok ne bude jasnije prepoznat u drugim djelima i arhivskim vrelima, on ostaje izoliran u navedenim skulpturama.

Ovo iznosim kao prilog oskudnom katalogu gotičko-renesanskog kiparstva na Hvaru.³⁷

se u popisu crkava i nadarja iz 1612. god. (*V. Gugić*, Jedan nepoznati akt hvarskog kneza i providura Piera Semitecola, Prilozi povijesti otoka Hvara III., Hvar 1969., 30), te u sličnom popisu iz 1633. (Kaptolski arhiv u Hvaru, III., c. 9) kao "Capella di San Michiel di Liesina", pri čemu se razlikuje od Sv. Mihovila u Dolu (San Michiel in Casalli, San Michiel in Dol - *V. Gugić*, n. d., 36, 37, 39, 40).

³⁴ *V. Gugić*, n. d. (33), 42, bilj. 9. Nažalost je tekst isprave u kaptolskom arhivu u Hvaru već dugo godina izgubljen.

³⁵ *I. Fisković*, n. d. (17), 71. O poliptihu sv. Luke v. *C. Fisković*, n. d. (2), 59 i sl. 15-17. Osim što eventualni Ratkovićevi skulptorski radovi nisu dosad utvrđeni, nije posve pouzdano ni povezivanje autorstva skulptura sv. Mihovila i sv. Luke, iako im je bliskost znatna, pa ih je svojedobno povezao i potpisani (*J. Kovačić*, n. d. 29, 201). Lica na poliptihu sv. Luke modelirana su tvrde, a središnji su mu likovi potpuno ukočeni te sa shematiziranim naborima skutova odjeće djeluju izrazito gotički. Doduše, očiti je povezanost skulptura sv. Jurja i sv. Mihovila dolazi i odatle, što je u oba slučaja riječ o punim figurama rađenim na gotovo istovjetnu ikonografsku temu - oklopljeni sveti vitez u borbi sa zmajem.

³⁶ *C. Fisković*, Bilješke o paškim spomenicima, Ljetopis JAZU 57, Zagreb 1953., 63.

³⁷ Dotičemo se rubnog pitanja izvorne polikromije ovih plastika. Na poliptihu sv. Luke boja je još vidljiva u tragovima; na sv. Jurju davno su je morale isprati atmosferilije, dok je na kipu sv. Mihovila, prema kazivanju redovnice, bivše čuvarice zbirke, prije izlaganja u riznici bila temeljito "oribana". U zakladnoj se ispravi za oltar sv. Luke (bilj. 35) spominje, prema šturom ispisu, i "mistro Stefano Vitaglich" *J. Kovačić*, n. d. 29, 200-201, v. *C. Fisković*, n. d. 28, 68), koji je, možda kao slikar, mogao obojiti poliptih. God. 1478. on je načinio crtež uvale Dubovi dol na Hvaru u svrhu rješavanja jednog spora i tada se spominje kao (prebačeno iz ablativa u nominativ): "Prudens Vir magister Stephanus Vitaglich .q. MichaelisEgregius pictor" (Arhiv Hrvatske u Zagrebu, DMV, 491 - snimak ljubežnošću mr. Tihane Mršić iz Arhiva HAZU). Naknadno sam uočio i dva stupa koja su ugrađena na ložu vile slikara Vladimira Kirina, podignute 1931. uz more između hvarske luke i gradskog kupališta. Iako su im glavice već prilično oštećene posolicom, u modelaciji se njihova bujnog gotičkog lišća uočava izrazita bliskost načinu majstora Jurja. Prema zapisima izvođača gradnje Dragutina M. Štambuka (u njegovoj ostavštini u Centru za zaštitu kulturne baštine Hvar, kut. 6), stupovi su iz "Biskupije", tj. iz hvarskog biskupskog vrta, gdje je i danas sačuvano više fragmenata porušene gotičke katedrale (*C. Fisković*, n. dj. (17), 73, 75-76). Po obliku i dimenzijama se čini da su ti stupovi bili nosači lukova bočnih traveja stare stolnice. Povežemo li ih s prije opisanim Jurjevima, odnosno jurjevskim skulpturama, može se zaključiti da su Juraj i(li) njegova radionica radili na dekoraciji barem jedne od starih "kapela" gotičke katedrale u Hvaru.

DUE SCULTURE DI HVAR DEL XV SECOLO

Joško Kovačić

Nella prima parte dell' articolo si pubblica una monumentale testa in pietra, frammento che proviene evidentemente dall'antica cattedrale di Hvar (Lesina) del XV sec. Anche se iconograficamente non chiara, sulla base di numerose analogie può essere attribuita alla mano di Giorgio Dalmata (Juraj Dalmatinac). Chi scrive rivolge l'attenzione anche alla nota scultura della "Flagellazione di Cristo", sempre nella cattedrale di Hvar, ritenendo che quest' opera della bottega di Giorgio Dalmata poté essere creata anche con la collaborazione del maestro stesso.

Nella seconda parte si pubblica la statua di S. Giorgio sulla facciata della chiesa parrocchiale a Brusje, dove fu trasferita ai primi del XIX secolo, molto probabilmente dalla capella di S. Giorgio, appartenente al complesso dell' allora soppresso convento domenicano di S. Marco. È opera dello stesso artista dell' ampia cerchia di Giorgio Dalmata, che scolpì la statua di S. Michele, ed eventualmente il polittico di S. Luca, entrambi nella cattedrale di Hvar. L'attribuzione più recente di queste opere a un allievo di Giorgio, Radmil Ratković, originario di Hvar, non è stata finora confermata da documenti.